

Nyhetsbrev 2 - december 2018

MuniComp

- ett forskningsprojekt om ekologisk kompensation med kommunperspektiv

Under hösten 2018

har arbetet i projektet rullat igång på allvar. För att sprida information om projektet har en [webbida](#) skapats.

I det **första arbetspaketet** har en konceptuell analys av problemområdet tagits fram – med andra ord, vilka miljöproblem är det som kommuner försöker lösa genom ekologisk kompensation? Dessutom har en analys påbörjats av ekologisk kompensation som styrmedel. Analysen börjar brett med fokus på bl a;

- o Måluppfyllelse
- o Kostnadseffektivitet
- o Fördelningseffekter
- o Genomförbarhet – Finns det acceptans för ekologisk kompensation?

I **arbetspaket två** har man börjat intervjua kommuner om hur man praktiskt genomför kompensation, vad som kompenseras och vem som får ha inspel i processen. Scott Cole:

- Från diskussioner med projektets kommunpartners, Helsingborg stad och Lomma Kommun, har det kommit fram att kompensationsåtgärder bestäms av tjänstepersoner och att det ofta bara finns en svag koppling mellan de värden som går förlorade vid exploatering och de värden som återskapas i kompensationsområdet. Det är ofta svårt att hitta eller restaurera precis samma resurs och det blir ofta en kvalitetshöjning att kompensera med andra typer av resurser.

Planen framöver är att kommuntjänstepersoner ska få delta i en enkätstudie om olika aktörers preferenser för olika typ av

föreslagna kompensationsåtgärder.

Enkäten kommer att baseras på ett antal framtida scenarier som vi tar fram efter vår analys av vanliga kompensationsmål som kan finnas idag samt är sannolika framöver.

Arbetspaket tre undersöker om, och i så fall hur, skadelindringshierarkin kan underlätta och effektivisera arbetet med ekologisk kompensation. Under hösten genomfördes en inledande litteraturgenomgång i ämnet. Den kommer att ingå i underlaget för de fallstudier som planeras inför 2019.

Arbetspaket fyra analyserar lärdomar utifrån användning av kompensation i kommuner. Projektledare Ingemar Jönsson:

- Vi har intervjuat projektets kommunpartners, Helsingborg stad och Lomma kommun. Material om de modeller och processer för kompensation som används i dessa kommuner har samlats in, liksom detaljplaner, markanvisningsavtal, och kompensationsunderlag kring fall där kompensation har tillämpats. Det omfattande materialet kommer under våren att analyseras för att få en bild av hur kompensation tillämpas i Helsingborg och Lomma.

SOU 2017:34

Vi har nyligen också börjat gå igenom [remissvaren på SOU 2017:34](#) för att ta in synpunkter som är relevanta för MuniComp och det kommunala perspektivet på kompensation. Det är i nuläget osäkert vad som händer med

Nyhetsbrev 2 - december 2018

lagförslagen i betänkandet, inte minst p g a osäkerheten kring vilken regering Sverige kommer att ha framöver. Nästa steg i lagstiftningsprocessen skulle vara att departementet utifrån betänkandet och remissvaren tar fram ett utkast till lagändringar, en lagrådsremiss, som remitteras till lagrådet. Därefter tas en proposition fram med föreslagna lagändringar som prövas av riksdagen.

- Det är alltså inte säkert att lagförslagen i betänkandet om ekologisk kompensation leder till lagändringar i praktiken och det finns ingen nu känd tidplan för det kommande arbetet med de föreslagna ändringarna. Vi får helt enkelt vänta och se, säger Johanna Ersborg.

Workshop

Den 23 oktober arrangerade Kommunförbundet Skåne och MuniComp en [workshop](#) i Lund. De 40 deltagarna kom huvudsakligen från kommuner. Dagen startade med presentationer om ekologisk kompensation som inledning till gruppdiskussioner om hur man i kommunerna ser på möjligheterna att använda detta styrmedel. Under eftermiddagen togs en blåsig men uppskattad busstur till Lomma kommun, där miljöstrateg Helena Björn visade upp praktiska exempel på ekologisk kompensation.

Helena Björn visar upp en damm som både har naturvärde och fungerar som rekreation.

Deltagarnas reflektioner efter dagen:

- o Biologisk mångfald anser många deltagare är viktigt att kompensera för/med, men sociala värden är lättare att förankra politiskt. Bra att designa de sociala kompensationsåtgärderna så att ekologiska värden kommer på köpet.
- o Det är en utmaning att komma igång med ekologisk kompensation då det inte finns tillräckligt lagstöd just nu. Tydligare krav för privata exploatörer behövs.
- o Tidig förankring och vilja från politiken behövs. Dessutom behövs tydlig politisk förankring var pengarna ska tas ifrån.
- o Det måste gå att visa på fördelarna (goda exempel) för medborgare, politiker, tjänstemän och exploatörer för att få med alla på tåget.
- o Det krävs samsyn för genomförande. Politiker och tjänstepersoner från de inblandade förvaltningarna/avdelningarna kan behöva utbildning för att nå detta.
- o Deltagarna lyfter att man vill få konkreta verktyg att jobba med. Gärna värderingsverktyg; Vad ska kompenseras och hur?
- o Rutiner/processer för hur ekologisk kompensation kan integreras med och löpa från ÖP till DP/bygglov behövs.
- o Fond för kompensationsmedel efterfrågas.
- o Man måste undvika risken att kompensation används slentrianmässigt – att man kan "köpa sig fri".

MuniComps reflektioner efter dagen:

- o Vi måste identifiera generaliserbara framgångsfaktorer för att utmana "sanningar". T ex att man kan lyckas trots att kommunen inte äger marken, genom att exploatörer har en egen vilja att kompensera.
- o Man behöver hänvisa till termen ekologisk kompensation ofta för att få med politiken. T ex ha en kommunikationsstrategi som visar på brister/möjligheter kartografiskt, få in termen i ÖP, DP och få förankring i KS/KF och så vidare.

Nyhetsbrev 2 - december 2018

- Arbetet behöver bli systematiskt och inte bygga på att en person är väldigt driven. Arbetsgrupper, kartöversikter av kompensationsmark och konsekvent ärendehantering är exempel på detta. Viktigt med tydlig och lätt uppfattad kommunikation till politiker kring konsekvenser av "business as usual".
- Man måste hitta nya rekreationsnyttor i kompensationen, t ex använda ett översvämningsskydd som skridskobana på vintern.
- Acceptans av ekologisk kompensation är viktig, det vill säga hur befolkningen uppfattar den. Inte minst kopplat till rättvisa och likvärdighet mellan skadad och restaurerad resurs.
- Vidare arbete mot kommunledning och exploateringsingenjörer behövs då det är dessa personer som är första led vid exploatering.

Erik Lindbom talade om ekologisk kompensation som styrmedel under workshopen

Dagen medfinansierades av Region Skånes miljöfond genom projektet *Ekologisk kompensation i Skåne*.

Omvärldsbevakning hösten 2018

Ett fyraårigt LIFE-projekt, "[Coastal adaptation to climate change by multiple ecosystem-based measures](#)", har startat och har som syfte att hitta lösningar mot kusterosion. Region Skåne är huvudman för projektet och Kommunförbundet Skåne, Helsingborgs stad, Ystads kommun, Lomma kommun, Länsstyrelsen i Skåne och Lunds universitet är partners.

Naturvårdsverkets höstträff med [nätverk för ekosystemtjänster](#) hade tema grön infrastruktur och skog och syftade till kunskaps- och erfarenhetsutbyte samt inspiration till fortsatt arbete med ekosystemtjänster.

Vidare så har [Regional kustsamverkan](#) träffats i Halmstad och aktivt arbetat med åtgärder för att nå ut med information och vägledning för att hantera stigande havsnivåer, erosion och översvämning.

På gång våren 2019

I mars kommer det att anordnas två ekosystemtjänst-workshops inom Mistra Urban Future-projektet Urban Ecosystem Services. I den ena kommer deltagarna introduceras till och få prova på [c/o Citys](#) värderingsverktyg. I den andra kommer exploateringsingenjörer ges möjlighet att botanisera i hur man kan jobba med konceptet i sitt dagliga arbete.

I april, 23-24, kommer Kommunförbundet Skåne anordna en tvådagars utbildning där man ska få med sig hur man handgripligen kan använda olika myndigheters handledningar samt få testa på att använda olika kommuners, redan idag, framtagna kompensationsverktyg.

Den 9 maj genomförs årets Skånsk Landskapsdag med tema "[Grönskans plats i tätortslandskapet](#)".

Den 22 maj kommer MuniComp igen att ordna en workshop. Även denna gång kommer de medverkande inte bara få tillförskansa sig relevant kunskap utan också interagera med projektdeltagarna.

Kommunikationsansvarig för MuniComp är Kommunförbundet Skåne genom Marja Boström, FoU-strateg, marja.bostrom@kfsk.se, Webbida: www.kfsk.se